

ne hodi enostranske nemške poti, čedalje več prijateljev našel tudi med slovanskim svetom. —cs.

„Vom hohen Norden. Aus meinem Tagebuche. Von Dr. Godfried Marschall, k. k. Hofkaplan. Wien 1877“ — se zove druga knjiga, v kateri pisatelj popisuje zanimive dogodbe potovanja v severne kraje noter do skrajnih naselišč Laponcev. S priprosto pa živo, reči smemo, plemenito besedo popisuje c. kr. dvorni kapelan dr. Marschall tudi izlet v Rusijo, kamor se je s pisateljem vred družbica popotnikov o priliki kongresa orientalistov podala in na tem potovanju tudi v Petrograd, „sveto Moskvo“, Novgorod in Varšavo prišla. Gospodu pisatelju gré hvala, da mu je v vsem popisu resnica bila vodnica, zato zasluži knjižica, da najde mnogo čitateljev. —cs.

Dobrovoljna kratkočasnica.

Pred nebeškimi vrati.

V časniku „Giornale di Udine“, ki nam včasi doide iz neznane prijazne roke, je ponatisnen pod gori navedenim naslovom kratkočasni članek, ki je iz Rima došel „Gazz. del Popolo di Torino“. Naj ga priobčimo tudi našim bralcem.

„Vsaka srečna ali nesrečna dogodba izbuja dobrovoljnost Pasquine (neke satirične Rimske štatve). Taka dogodba se je primerila zdaj. Pripoveduje se namreč, da, ko je general Lamarmora potrkal na vrata nebeška, mu jih sv. Peter ni hotel odpreti, češ, da ga ne more pustiti v nebesa zavoljo preobilih grehov, med katerimi je najhujši ta, da je prodril v Rim skozi vrata „Porta Pia“ in postal glavar Rimski. — General Lamarmora se izgovarja pred sv. Petrom, da je nedolžen, rekoč: „jaz sem bil general Italijanske armade in sem moral storiti, kar mi je zapovedal kralj.“ „Dobro“ — odgovori na to sv. Peter — „čakajva, da pride kralj Viktor Emanuel gori, potem bova videla, kdo ima prav, Vi ali kralj.“ — Čez nekoliko dni se res prikaže kralj, al sv. Peter mu ne odpre nebeških vrat, rekši, da je prevelike britkosti prizadjal sv. Očetu, namestniku Božjemu na zemlji. — Na to mu odgovori Viktor Emanuel: „Jaz sem bil zmirom najbolji prijatelj papežev; priča temu je to, da mi je za moj pogreb dovolil Pantheon in pa korarje Rimske.“ — „No, po takem morate še čakati“ — odgovori mu sv. Peter — „dokler papež ne pride, da od njega zvemo, ali je tudi res to, kar mi pripovedujete.“ — In tako čakata zdaj Viktor Emanuel in general Lamarmora pred nebeškimi vrati na prihod Pija IX., da se bode izkazalo, ali jima bode sv. Peter smel odpreti nebeška vrata ali ne.“

Naši dopisi.

Iz Rusije 27. jan. —η. — Preteklo leto sem večkrat končal dopis z vremenom. Ker je pa res, da „variatio delectat“ naj danes začnem z vremenom. Snega imamo toliko, da ga jaz v Rusiji toliko ne pomnim. Mraza (po tukajšnji navadi) to zimo še nismo imeli hudega; le nekaj malo dni decembra je padel toplomer po R. do 17 stopinj pod ničlo; večidel pa le od 3 do 8 stopinj. Ko se je prvi sneg pokazal, so poljedelci v več krajih na njivah odrezavali važe posevov ter jih tajali v hišah, prepričati se, koliko je mraz poškodoval ozimino. Pravijo, da ozimina po mrazu ni po vse vničena, le več ali manj poškodovana je. Ako bo spomlad ugodna, upati je tedaj, če ne dobre, pa vsaj srednje letine.

Osmana pa šo slavijo kot „velikega“ polkovodnika. Ako prašate, zakaj? vam odgovarjajo: zato, ker se je

držal v Plevni, odbivši tri napade, 5 mesecev! — V prvem trenutku radosti nad zmago so mu naše vojne oblasti skazovale največo čast. To je prav naravno, posebno tudi, ako se pomisli, da zmaga je tem sijajniša, ako zmagaš hrabrega protivnika. Turkofili pa in nemišlječi neturkofili merijo le čas, kako dolgo se je branil, in preštevajo število, koliko žrtev je Osmanova hrabrost požrla. Ako pa vse delo dobro in podrobno pregledamo, se pokaže, da Osman ni bil velik, ampak le majhen polkovodnik. Poglejmo le nekatere okoliščine. Spomladni Turški glavni poveljnik Kerim je imel prav zviti plan, katerega mu je narisal, kakor pravijo, Magjar Klapka. On je mislil Ruse pustiti v Balkanske gore, potem pa, ko bi Sulejman jih pobijal v čelo na Šipki, planiti na nje za hrbtom iz Razgrada in Vidina, tako, da bi jim celó odstop k Donavi bil odrezan. Pa kaj se zgodi? Kerim in Klapka sta načrt boja delala, Bog s pomočjo „velikega“ Osmana pa ga je naredil. Osman ni mogel dočakati, da bi naši zabredli v Klapkovo mrežo, ampak je, ko so se oni še čez Donavo motali, že hitel s svojimi 40.000 mož iz Vidina v Plevno, ter je spešil riti, kakor krt, jame v jilove griče, katerih nikakoršna topova krogla ne predira. Naš nemški general Šilder-Šuldner (nomen-omen) je napadel Osmanove okope s krdelom 7000 mož. In čujte! ko bi bila Šilder-Šuldnerjeva peščica junakov pregnala štiridesettisočno Osmanovo armado iz jam in okopov na gričih, tedaj Osman bi ne bil ostal „velik“ polkovodnik. Ko je Šilder-Šuldner izgubil v brezprimerno junaškem boji skoraj polovico malega krdela, je s 4000 mož, ki so ostali živi, stopil na bližnje griče, a „veliki“ Osman se ni upal spustiti za utrujenimi ostanki našega krdela, katere bil bi s svojo ogromno armado lahko pozobal, ampak strahopezljivo hitel je zarivati se še bolj globoko v jame na gričih. To je bilo 20. julija. Sledeči poldrugi teden je on potegnil k sebi iz Sofije, Niša, Vrace in drugih mest še 20.000 mož. On je tedaj imel na gričih za okopi 60.000 mož. To Osmanovo armado je 30. julija prijel general Kridener z 28.000 mož. Da zmagati pri tacih okoliščinah ni mogoče, to bil bi razumel tudi Kridener, ko bi bil vedel, da Osmanova armada je več kot dvakrat večja memo njegove. Vendar tudi tako, kdo je ostal junak? Kridener je izgubil nekoliko tisoč mož, med njimi več viših oficirjev, ter je odstopil, ko se je prepričal, da njemu, ako hoče vspešno se pomeriti s sovražnikom, je treba armade vsaj trikrat več. Osman se je spustil za njim, ali pobit je moral sramotno bežati v jame na griče. Osman je vendar ostal „velik“ polkovodnik, zakaj jame na gričih je obdržal, turkofili so mu slavo peli, pri tem pa trobili na vse trobente, da Rusija nima armade več. Kak kralj Friderik Veliki bil bi velel Osmana vstreliti za tak „velik“ polkovoški talent, posebno ko bil bi videl, da Osman čaka v svojih krtovih jamah ali smrti od glada ali pa sramotnega plenjenja, čeravno bil bi lahko po tej bitvi mirno odstopil in v Balkanih izril drugo Turkom bolj varno Plevno. Temu Osmanovemu sramotnemu čepenju za ilovimi okopi mi lahko protistavimo celo vrsto neslišano hrabrih bitev in sijajnih zmag. Kolikokrat so naši junaki na Lomu pod načelstvom cesarjeviča z manjimi silami pretepli dvakrat in trikrat več Turške trume! Znano je, da na Šipki 7000 naših junakov se je poldrugi teden z vspehom bilo s sedemtisočno armado Sulejmana ter prisililo ga ustaviti boj, ko je zgubil 25.000 mož. Sred silne zime o Božiči so naše armade prekoračile brezpotne Balkanske gore, tako, da vsesvetovna zgodovina nima enacega primera. V 6 dnevih je general Gurko, razpodivši Sofijsko Turško armado, pregazil po snegu s svojim odredom 25 milj ter pod Filipopoljem v prah

razbil dvakrat večo Sulejmanovo armado, vzešči mu 110 topov. Nedostopno Šipko je general Radecki vzela v dveh dneh s celo Turško armado in vsemi topovi. Taki generali, kakor Gurko, Radecki, Skobeljev in cela vrsta drugih, ki jih je rodila Rusko-slavjanska mati, so resnično veliki polkovodje, dostojni izpolnitelji genijalnih planov vélikega kneza Nikolaja. Osman se je pokazal mojstra samo v umenji riti jame in nasipati okope; boriti se v odkritem polju ali pa z manevri on tako malo zná in se tako malo upa, kakor vsi drugi Turški krti. Kar Turki vrh tega dobro znajo, to je ropanje in klanje brezorožnih in pa tajeenje prestopkov. V tem se je Osman tudi pokazal „vélikega“. Preiskavanje njegovih prestopkov se je končalo. On je trdil, da njegovi vojaki naših in Rumunskih vjetih niso ropali in klali, ampak to, da so delali samo bašibuzuki, katere je on pregnal iz Plevne, ko je slišal o njihovih hudobijah. Tako se je on izgovarjal, prav kakor Teliški Gakki, ali opral se ni; kazni sicer ni propadel, vendar spoštovanje je vse zgubil. Namesto 5000 rubljev penzije, kolikor so mu bili iz začetka odločili, bo sprejemal 2000 na leto in namesto v Kijev odpravili so ga sedet v Harkov.

Iz Londona smo včeraj prejeli telegram, da vojni minister Nortkot je v parlamentu naznanil, da bo v pondeljek tirjal od zastopnikov Angleškega naroda dopoljnitelnega kredita za vojne potrebe. Ta „strašna“ novica izbuja tukaj le smeh, tím bolj, ker telegram danes pribavlja, da opozicija Njenega veličanstva kraljice-cesarice je v svojem klubu ukrenila, ne delati opozicije tej tirjatvi, ako bo tirjalo kredita celo ministerstvo in ne z besedami „vojnega kredita“, ampak z besedami: „za priprave, kakoršnih tirja današnje položenje“. Kakošen razloček je med temi besedami, to morejo vedeti le Angleški liberalni modrijani. Mi smo večkrat že omenili, da med Gladstonom in Bekonsfildom ni družega razločka, kakor ta, da eden je liberalno navihan, drugi konservativno prekuhan. Anglija ali samo neumno straši, kakor da bi se je res kdo bal, ali pa, če se bo res česa lotila, bo svojo predrznost drago plačala, zakaj kakor Evropska politika zdaj kaže, zaveznika ona razen Turka in Magjara ne bo imela nobenega, protivnika pa razen Rusije in vsega slavjanstva, bo morda našla še koga. Podpirati barbarsko tiranijo in krvoločno surovost in krivico, to ne more brez kazni ostati, posebno zdaj ne, ko je ves omikan svet že spregledal Angleško farizejsko hinavstvo, kričeče po miru, ker želi vojske in usteka se o svobodi, med tem ko kuje vedno nove okove svojim in Turškim sužnjim.

V Gorici, 3. febr. — Prav malo prostora potrebujem danes; z novicami smo siromaki. — Pisal sem pred meseci, da se je nova cerkev v Flumiželu (v naših Lahih), ki so jo bili ravno spravili pod streho, ponoči podrla. Zdaj je cesar za njo podaril 500 gold. — Za stran „rdeče vročice“ v zavodu šolskih sester se je vnela huda polemika med „organom našega municipija“ — kakor mu pravijo — namreč „Isonzo-m“ in „Éco“-m. Rešil je pravdo, kar se tiče bistva tega prepira, — ali je namreč deklica Z. za srčno vodenico, ali pa za rdečo vročico umrla, — sam ranjke deklice oče, grof Z. On pritrjuje zdravniku P., kateri je izrekel, da je bolezen bila srčna vodenica. Jutre se šola v omenjenem zavodu odpre tudi vnanjim učenkam. S tem bo menda pravda končana. — Znano je, da je kmetiške šole profesor-voditelj, deželni poslanec g. Fr. Povšè imel od ministerstva nalog, ogledati po raznih deželah govejo živino. Obhodil je lani Istro. Te dni je prejel od ministerstva zahvalno pismo za vspešni svoj trud. — Tukajšnje (italijansko) filhar-

monično dramatično društvo je napravilo sinoči v gledišči dobrotno zabavo, katere čisti donesek je namenjen ubožnemu zalogu domačih vseučilišnikov v Gradcu in na Dunaji. Da le ni bil čisti dohodek preveč — čist!

Z Bleda na Gorenškem 1. sveč. = Prav iz srca mi je pisano, kar sem bral unidan iz Otoka v „Kärntner Volksst.“ o tem, da je vodstvo Rudolfove železnice preteklo leto odstranilo vozove 4. razreda. Bojè so si gospodje te železnice tako-le mislili: „če ne bo vozov 4. vrste, se bodo pa ljudje vsedli v vozove 3. vrste, in to bo na dobiček železniški kasi“. Al gospodje so, kakor po Gorenščem pravimo, „rajtengo delali brez birta.“ Kakor slišimo, že to tudi sami čutijo. Kdo neki se navadno vozi v 4. vrsti? Večidel kmečki ljudje blizo mest in tacih krajev, kjer so sejmi. Taki kraji so na Rudolfovi železnici Ljubljana, Kranj, Belak, St. Vid in še drugi. Kmečki človek pa bodi-si Korošec ali Kranjec si misli: namesti 30 krajc. da bi moral plačati 50 krajc., grem pa raji peš, ali pa se jih kakih 5 ali 6 pogovorí, pa vzeó kola in se peljejo na sejm. Kdo pri tem ima škodo? Železnica ali prav za prav država, ker ona železnici obresti plačuje. Kmetje pravijo: če železniški gospodje šparati hočejo, naj raji, vsaj pozimi, odstranijo vozove 1. vrste, ker pozimi se velika gospôda ne vozi po svetu, in se zato v vozovih 1. vrste ne vidijo drugi, kakor nadzorniki železnic in pa njeni uradniki, ki nič ne plačajo. Da se zdaj, ko na tej železnici ni vóz 4. razreda, veliko manj ljudi vozi, to skušnjo imajo že gospodje, in to jim prav očitno kaže, da so se prenaglili na lastno škodo, ko so nam vzeli vozove 4. razreda.

Iz Vinji vrha. (Županstva volitev) se je za našo občino izvršila 20. dne januarija tako-le: Za župana je bil izvoljen Janez Klemenčič, posestnik iz Stranske vasi, za svetovalca pa Lorenc Skala, posestnik v Vinji vasi, in Martin Simonič, posestnik v Brstovcu.

Iz Ljubljane. — Izid volitev v kupčijsko in obrtnijsko zbornico je zdaj znan. V obrtnijskem oddelku so naši narodni kandidatje zmagali velikansko; dobili so namreč: Pakič 1742, Perme 1739 in Horak 1738 glasov (nasprotni: Toman, Doberlet in Rudholzer so jo prinesli le na 900 glasov). V kupčijskem oddelku pa so zmagali nasprotni kandidatje: Kordin s 157, Schreyer s 156, Lasnik s 155, Zenari s 153, Dolenc s 153 glasovi (naši: Fabijan Petričič, Sovan, Hren in Sajevec so dobili po 116 do 120 glasov). Kar smo zadnjič poročali o agitacijah naše birokracije po deželi, ki je jako marljivo pošiljala, nemčurske kandidate po mestih, trgih in selih, to so nam potrdila tudi poznejša poročila. Po sili se je tedaj tudi letos hotel zbornici kupčijski po vse zopet tisti pečat na obraz pritisniti, ki ga je dobila leta 1875! Kupčijska in obrtnijska zbornica se vzdržuje zgolj po žuljih (davkih) trgovcev in obrtnikov, naj se tedaj uradniki ne mešajo v volitve, ampak pustijo agitacijo možem narodne in nemčurske stranke, da ti dve medsebeno greste v volilni boj. Gledé na iznova pri teh volitvah pridobljeno skušnjo nastane zdaj res važno vprašanje: ali naj gredó naši trije izvoljeni gospodje v 1875letno zbornico ali ne?

— (Iz seje deželnega odbora 4. februarija.) Na znanje se je vzel dopis c. kr. finančne direkcije, da je ces. kralj. finančno ministerstvo izjemno dovolilo, da se sme nogradom leta 1876. po slani poškodovanim zemljiškega (gruotnega) davka na Kranjskem odpisati 26.060 gold. 68½ kr., in sicer nogradom davkovskega okraja Krškega 3732 gld. 31½ kr., — Kostanjeviškega 2687 gld. 66½ kr., — Mokronoškega 3084 gld. 43 kr., — Rateškega 1983 gld.

39½ kr., — Žuženberškega 652 gld. 26½ kr., — Novomeškega 9188 gld. 16 kr., — Trebanskega 601 gold. 45 kr., — Metliškega 2071 gld. 26½ kr. — in Črnomaljskega 2059 gold. 74 kr. — Predlogom dotičnih krajnih in okrajnih šolskih svetov, da se Amaliji Klančarjevi podeli definitivna učiteljska služba na dekliški Novomeški ljudski šoli, — Janezu Rihtaršiču, zdaj učitelju na Črnučah, pa služba v Dobrničah in Nikolaju Stanoniku, zdaj učitelju v Starem trgu, služba v Smartnu pri Kranji, je deželni odbor pritrnil. — Deželni odbor je privolil, da se vdovi nekega ljudskega učitelja dá 30 forintov podpore iz normalno-šolskega zaklada. — Na dotični dopis deželne vlade se je sklenilo v tem smislu odgovoriti, da bi se od plač učiteljev ljudskih šol ne zahtevalo plačevanje priklad za deželni in zemljišno odvezni zaklad. Dvema občinama se je dovolilo poberanje občinskih priklad, eni občini pa poberanje občinskih taks.

— Mestnim odbornikom: gosp. Fr. Potočniku, gosp. J. Horaku in gosp. V. Petričiču je c. k. deželno predsedstvo dovolilo, da smejo vsled poziva centralnega komiteta „rdečega srbskega križa“ nabirati milodare na pomoč ranjenim boriteljem vsacega naroda v Rusko-turški vojski, al nabrane doneske mora razglašati v „Laib. Zeit.“ in pa deželni vladi vsak čas pogled dovoliti v to, kako se obračajo doneski.

— (Porotne sodniške obravnave v Ljubljani) se začno 11. dne svečana pri c. k. deželni sodnji v Ljubljani. Za porotnike v to prvo letošnje sodišče so izžrebani sledeči gospodje: Franjo Bernot, krojaški mojster v Ljubljani, Janez Borštnik, posestnik v Doljeh, Matej Brenc, tesarski mojster v Ljubljani, Josip Brus, trgovec v Logatcu, Franjo Burgar, posestnik v Postojni, Pavel Cencelj, posestnik v Podmilji, Avgust Deisinger, pivár v Škofji Loki, Aleks. Dreo, kupčijske zbornice predsednik v Ljubljani, Franjo Golč, čevljarski mojster v Ljubljani, Matija Hafner, posestnik v Dorfarjih, Ant. Jeranič, tesarski mojster v Ljubljani, Anton Kandusso, trgovec v Logatcu, Edvard Kotek, urar v Ljubljani, Makso Krenner, kupčijski voditelj Kranjskega stavbenega društva v Ljubljani, Josip Krenner, posestnik v Kranji, grof Karol Lanthieri, grajščak v Vipavi, Peter Lenasi, trgovec na Vrhniki, Ivan Levec, posestnik v Mengšu, Janez Mali, trgovec v Trziču, Janez Matjan, mizar v Ljubljani, Ferd. Maček, trgovec v Ljubljani, Rudolf Milic, tiskar v Ljubljani, Franjo Orešek, trgovec v Ljubljani, vitez Lambert Panč, fužinski vodja na Savi, Martin Petrič, posestnik v Čevcah, Franjo Prökl, krznar v Ljubljani, Josip Rebič, posestnik na Brdu, Anton Starè, grajščak v Mengšu, Ernest Stöckl, trgovec v Ljubljani, Franjo Strukelj, mesár v Ljubljani, Henrik Schwingshakl, kotlarski mojster v Ljubljani, Iv. Vilhar, posestnik v Ljubljani, Edvard Winter, sladčicar v Ljubljani, Fr. Wurner, hišnik v Ljubljani, Lorenc Zdešar, trgovec v Ljubljani. Namestniki imenovanih porotnikov pa so gospodje: Janez Berzin, pek, Janez Frisch, hišnik, Karol Hinterlechner, čevljarski mojster, Janez Jakopič, hišnik, Jurij Janko, hišnik, Jakob Novak, hišnik, Jernej Podgoršek, hišnik, Janez Podkrajšek, hišnik in Franjo Sark, krojaški mojster — vsi iz Ljubljane.

— Dobro ime, ki ga ima čitalnična svečanost Vodniku na čast, potrdilo se je zopet letos v 1. in 2. razdelku njenem. Da v razdelku besednem na prvo mesto stavimo govor gospé Franje Ravniharjeve, ni galantarija do krasnega spóla, ampak zasluga govornice, ki je po g. Josipu Cimpermanu lepo sestavljeni govor Vodniku na slavo tako lepo govorila, da je jej h koncu donel zasluženi viharni aplavs. Prvikrat nastopivši javni oder sme o sebi reči: „veni, vidi, vici“.

Čitalnica se mora zdaj ponašati, da ima dve odlični moči na deklamatorienem polji: gospodičino Kogelnovo in gospó Ravniharjevo. — Kakor zmirom je tudi ta večer naš pevski zbor poveličal „besedo“. Križovskega „Utonjena“, sicer že večkrat slišano, a vedno lepo kompozicijo, je pel precizno in popolnem v duhu skladateljevem. Šestospev iz opere „car in tesár“ je jako lepo izvršila odlična šestorica pevskega našega zbora, med katero pa se je še posebno odlikoval gosp. Medén, čegar tenor se je ta večer prekrasno glasil. Eksaktno in ognjevito je pevski zbor konečno izvršil s spremljevanjem vojaškega orkestra veliki zbor Winterjev „Jadransko morje“. Tako je bil pod spretnim vodstvom gosp. V. Valente in sodelovanjem priljubljene vojaške godbe prvi del Vodnikove besede pri kraji, po katerem je nastopil drugi prizor: muzi Terpsihorí, ki je 32 parov v živahni ples združila, med katerim se je odlikoval narodni „kolo“ in izvrstno aranžirani kotiljon, ki je gledalce za četrto ure predstavil na Rusko-turško bojišče pred Plevno, kjer so Rusi (v čitalnici ta večer gospodje) od Turkov v trdnjavi Plevni zaplenjene (gospé in gogospodičine) rešili. Res mikavno je bilo gledati to in druge evolucije kotiljonove, katerih iznajdba je zasluga gosp. Juvančiča, ki se po pravici sme imenovati plesovodja „par excellence“. Oče Vodnik pa je od strani radosten gledal, kako se vsako leto vresničuje tudi v čitalnici naši pesem njegovega „zadovoljnega Kranjca“: „Rad plešem okrogle“ itd.

— (Konfiskacije) slovenskih časnikov so se zopet začele. „Slovenec“ je zapadel v kratkem dvakrat policiji. Tako tudi „Slov. Nar.“ Menda zopet poročila o početji naših nasprotnikov pri volitvah niso všeč naši — pravici.

— (Služba hišnikarja in šolskega služabnika v tukajšnji veliki šoli) se oddaja s prostim stanovanjem v hiši, 189 gold. letne plače, 47 gold. 25 kr. službovalne doklade, 52 gold. 50 kr. nagrade za kurjavo peči pozimi iz ces. blagajnice, 50 gold. pa iz deželne blagajnice. Prva tri leta je služba le začasna; po preteku teh let, če je hišnikar s pohvalo opravljal službo, dobi jo stanovito. Prošnjiki se morajo izpričati s šolskimi spričali in znanjem slovenskega in nemškega jezika, in določiti tudi še druga spričala, kaj so zdaj in v kateri morebiti javni službi. Do 25. marca se imajo prošnje izročiti c. k. deželnemu šolskemu svetu v Ljubljani.

— (Občni zbor Matice slov.) je danes teden. Program obravnave je naznanjen v zadnjem našem listu.

— („Brencelj“) je zopet pribrenčal — že tretjič letos. Odlikuje se 3. številka, kakor prejšnje, po primernih podobah in izvorno šaljivi ter zbadljivi besedi. Ni nam ga treba priporočati, ker bo rad po njem segel vsak, kdor ga zagleda.

— (Poberki iz časnikov.) V „Laib. Zeitg.“ se je oglašil vitez Fränzl Vesteneck s pozivom na velike posestnike, naj 8. dne t. m. namesti umrlega državnega poslanca grofa Hiacinta Thurna volijo grofa Gustava Thurna, a ne njega, ki ga „Neue fr. Presse“ priporoča. Da se vitez Fränzl Vesteneck veliko dušno brani kandidature državnega poslanca, diši preočitno po „kislem grozdji“ v znani fabuli, vrh tega pa zopet njegov poziv kaže, da pri vseh volitvah, naj si bodo krajne šolske ali velike državne, hoče g. Fränzl zvonec nositi. — V podlistku 27. lista „Slov. Nar.“ je natisnen članek, ki preočitno kaže, da žalibog tudi na Slovenskem nismo brez onega židovskega časništva, ki ga Nemci „Skandalpresse“ imenujejo. V navedenem podlistku se bere, da „Koseski nij pesnik, nikoli pesnik nij bil, — da ne piše ne slovanski ne slovenski itd.“ Ta pamflet je popolnem podoben onemu

iz leta 1836., v katerem je Fr. Brücke v nekem nemškem „Musenalmanachu“ pisaril, da Göthe ne zna nemški („dass Göthe kein deutsch verstehe“), ter to iz odlomkov Götheovih poezij dokazati se napenjal. Kakor se je takrat temu pamfletu nasproti reklo, „dass rohe Naturen auch die Wissenschaft nicht veredele“, tako velja od objave v „Narodu“, da družega ni, nego izraz strastne surovosti, po kateri nekateri hočejo kazati „slovensko inteligenco“. Nedostojno bi bilo več govoriti o tem literarnem bašibožukizmu!

— (*Imenik volilcev*) v dopolnenje mestnega odbora za leto 1878. leži pri magistratu za splošni pregled. Vsak za volitev vpravičeni ima pravico, zoper ta imenik, ako meni, da je kdo, ki nima volilne pravice, vpisan, ali kdo, ki ima pravico, izpuščen ali ne v pravi volitni razred vrstjen, reklamirati. Ta reklamacija mora do 28. svečana t. l. magistratu ustmeno ali pismeno izročena biti.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Ministerska kriza je začasno s tem končana, da ostanejo stari ministri, ker ta hip ni dobiti mož, ki bi hoteli prevzeti žalostno dedšino Auerspergovo; pozvani so tedaj prejšnji možje, naj do konca gonijo pogodbo z Magjari, katere pa se ni nadjati, ker trmasti Magjari ne za dlako ne odstopijo od svojih zahtev, Tiszi pa, ki je že sam pri Magjarih ob občno zaupanje, ne bode obveljalo, svoje rojake nakloniti na tako pot, da se dožene nova pogodba. Stranka Lonyayeva — Tiszi nasprotna — čedalje močnejša pribaja. „Avstrijske ministerske krize nimajo — piše dobro „Obzor“ — nikake važnosti, dokler se sučejo okoli ustavoverne stranke; samo takrat bi móglo biti novo ministerstvo važno, ako bi mu prišel Hohenwart na čelo, al — za tako ministerstvo sedaj ni še izgleda.“ — Ona zmeda, kakor je bila dozdej, ostane tedaj še nekoliko časa; kako se konča, sam Bog vé. Žalostno je, da smo v Avstriji jo tako daleč zavozili, da se govori o Schmerlingu, da pride na čelo samo za to, ker je najhuji protivnik sedanjega dualizma, vsaj s centralizmom njegovim ne najde Avstrija rešitve.

— Vlada je zbornici poslancev izročila načrt nove postave za vkvartiranje vojakov, ki je bil v pretres in poročilo izročen posebnemu odseku, — predloga njena pa, naj se novih krajcarjev kuje za 500.000 gold., polkrajcarjev pa za 400.000 gold., je bila izročena budgetnemu odseku.

— Nove volitve za deželne zbore se utegnejo za toliko časa zakasniti, da ne bode ministerska kriza izmotana.

— Osnove za premirje Rusko-turškega boja so tedaj podpisane. Da so po volji Ruskemu narodu, temu sme veljati to v dokaz, da se je podpis premirja slovesno obhajal v Petrogradu z molitvami v cerkvah in streljanjem s topovi; mesto pa je bilo okinčano z zastavami in na večer razsvitljeno. — Rusija tudi odobruje Andrassyev predlog gledé konferencije; Gorčakov pravi, da skupna akcija Evrope bila je zmirom cilj postopanja Ruske vlade v interesu civilizacije in človečnosti ter je zato prvo ulogo ponudila najbolj interesiranima vladama Anglije in Rusije. Po takem Andrassy ni Rusiji nič novega predložil. Iz Berolina pa se telegrafuje, da je Rusija zadnje dni celó pozvala Avstrijo, naj posede Bosno in Hercegovino, da pa grof Andrassy je to ponudbo odbil. Se vé da, česar nočejo Magjari, tega ne sme grof Andrassy, prvi Magjar. Naj ne bode za

tegadel žal Bosni in Hercegovini, ti boste bolje živeli samostalno, sami svoji gospodarji, kakor pod gospodstvom Magjarsko nemškim, čemur žive priče so Slovani v eni in drugi polovici monarhije. Sicer pa je v očigled tega res smešno kričanje Magjarskih časnikov, češ, da Rusija drega v interese Avstrijske! Je li to oškodovanje interesov Habsburške monarhije, ako se jej ponujate dve lepi deželi?

— Na čast 30letnega literarnega delovanja dr. J. Daničiča je tukajšnje akademsko društvo „Zora“ s sodelovanjem „Slovenije“ privedilo slavnostno „besedo“, ki se je izvršila vrlo dobro.

Iz Zagreba. — Namesti „Agramer Presse“ izbaja zdaj tukaj „Kroatische Post“, a tudi njo je zasegla že dvakrat roka policije. — „Potovanje oko zemlje za 80 dana“ se predstavlja v narodnem kazališči s slikami Fričtovimi iz Ljubljane. — Akademično literarno društvo „Hrvatski dom“ je v skupščini 27. dne januarija izbral si za častne ude gospode: J. J. Strossmajera, biskupa Djakovaškega, J. Dobrilo, biskupa Tržaškega, Mih. Pavlinovića v Dalmaciji, Iv. Antunovića v Kaloci, G. Martića v Sarajevu in dr. J. Bleiweisa v Ljubljani. — Gosp. Val. Čičigoj, profesor na Oseški veliki gimnaziji in rodom Slovenec iz Solkana blizo Gorice, je 28. dne u. m. po dolgi boleznici v Oseku umrl.

Iz Rusko-Turškega bojišča. Golobice mirú, katerih so Turki, še bolj pa njihovi prijatelji želeli, so menda vendar enkrat priletele, v Odriu (Drenopolji) so veliki knez Ruski in sultanovi poverjeniki podpisali osnove mirú in na to je nastopilo premirje med Rusi in Turki pod tem pogojem, da Turki prepusté Erzerum in vse podonavske trdnjave Rusom. To — se vé — ne pomeni še mirú, marveč pogoji mirú se imajo, kakor je slišati od več strani, sestaviti še le v konferenci, ki ima biti med Evropskimi oblastmi na Dunaji. Ta novica se nam pa neverjetna zdi, kajti Rusija si zdaj, ko jo vojska stane že toliko denarja in ljudi, in po sijajnih vspehkih svojih ne bo dala diktirati pogojev mirú od drugih, ko sme po vsi pravici sama diktirati mir v glavnem mestu Turčije. — Premirje dozdej velja le za Ruse in Rumunce, a ne za Srbe in Črnogorce, Srbi marveč pridno napredujejo, Belimarkovič je s svojim oddelkom zasedel brez vpora Kosovo polje, Horvatovič pa je že ob Prizrenu. Črnogorci so se obrnili proti Škadru. — Tudi Rusi so bili kratko pred premirjem vzeli Burgas ob Črnem in Radosto ob Marmarskem morji. Na obeh krajih so jih celó mohamedanci radostni sprejeli kot odrešenike pred bašibozuki, kateri so povsod uganjali strašne grozovitosti. — Grki, ki so toliko časa cincali, so zdaj tudi stopili resno na noge. Razglasili so Kreto za neodvisno od Turčije in poslali 12.000 mož čez mejo v Tesalijo. — Avstriji je neki Rusija ponudila, naj zasede Bosno in Hercegovino, pa Andrassy je to ponudbo odbil.

Listnica vredništva. Gosp. J. v Žal: Brez nevarnosti se smete podpisati, vsaj gré le na korist M. in K., ki so menda narodni možje.

Žitna cena

v Ljubljani 30. januarija 1878.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 9 fl. 75. — banaška 11 fl. 18. — turšice 6 fl. 80. soršice 6 fl. 80. — rži 6 fl. 40. — ječmena 5 fl. 63. — prosa 7 fl. 3. — ajde 6 fl. 83. — ovsa 3 fl. 57. — Krompir 3 fl. 5 kr. 100 kilogramov.